

Marc Levy

Și dacă e adevărat...

Traducere din franceză de
Vasile Zincenco

1996, vara

Tocmai sunase micul deșteptător așezat pe noptiera din lemn de culoare deschisă. Era ora cinci și treizeci, iar camera era scăldată într-o lumină aurie pe care o revarsă numai zorii din San Francisco.

Dormea toată casa, cățelușa Kali culcată pe covor, Lauren băgată sub plapumă în mijlocul patului mare.

Apartamentul lui Lauren surprindea prin tandrețea pe care o degaja. Aflat la ultimul etaj al unei case victoriene de pe Green Street, era alcătuit dintr-un salon-bucătărie în stil american, un dressing, un dormitor mare și o baie, mare și ea, cu fereastră. Podeaua era din parchet deschis la culoare cu lamele late, cele din baie fiind vopsite în alb și cadrilate cu carouri negre pictate cu un șablon. Pereții albi erau împodobiți cu desene vechi cumpărate de ocazie în galeriile de pe Union Street, tavanul era mărginit de o mulură de lemn, fin cizelată de mâinile unui tâmplar talentat de la începutul secolului, căruia Lauren îi reliefase contururile cu o nuanță caramel.

Câteva covoare din fibre de cocos tivite cu iută bej delimitau salonul, sufrageria și șemineul în fața căruia o canapea mare tapisată cu pânză de bumbac ocru te îndemna să te afunzi în ea. Cele câteva mobile presărate prin living erau dominate de lămpi foarte frumoase cu abajururi plisate, achiziționate de-a lungul ultimilor trei ani.

Foarte scurtă fusese noaptea. Medic intern la San Francisco Memorial Hospital, Lauren trebuise să-și prelungească garda cu mult peste cele douăzeci și patru de ore obișnuite, din cauza sosirii târzii a victimelor unui mare incendiu. Primele ambulanțe țâșniseră în sasul urgențelor cu zece minute înainte de schimbarea gărzii și Lauren începuse fără să mai aștepte distribuirea primilor răniți spre diferitele săli de pregătire preoperatorie, sub privirile disperate ale coechipierilor ei. Cu o metodologie de virtuoaz, în câteva minute, îl asculta pe fiecare pacient, îi atribuia o etichetă colorată materializând gravitatea situației, redacta un diagnostic preliminar, prescria primele examene și-i îndruma pe brancardieri spre sala respectivă. Trierea celor șaisprezece persoane debarcate între douăsprezece și douăsprezece și un sfert noaptea s-a terminat exact la douăsprezece și jumătate, iar chirurgii, chemați de-acasă, și-au putut începe primele operații din această noapte lungă pentru ei încă de la ora unu fără un sfert.

Lauren îl asistasă pe Dr Fernstein la două intervenții succesive și nu s-a întors acasă decât la ordinul strict al medicului care a făcut-o să înțeleagă că, oboseala înșelându-i vigilența, le puna în pericol sănătatea pacienților.

În plină noapte, părăsi parkingul spitalului la volanul mașinii ei Triumph, întorcându-se acasă cu viteză

mare pe străzile pustii. „Sunt prea obosită și merg prea repede“, își repeta ea din minut în minut ca să n-o fure somnul, însă ideea de a se întoarce la urgențe, în sala de operații și nu în culise, era de-ajuns ca s-o țină trează.

Achionă ușa telecomandată a garajului și își trase în el vechiul automobil. Trecând prin coridorul interior, escaladă patru câte patru treptele scării principale și intră în apartament cu sufletul ușurat.

Limbile micii pendule așezate pe șemineu arătau ora două și jumătate. Lauren își lăsa hainele să-i cadă pe jos în mijlocul marelui living. Perfect goală, se duse la bar ca să-și facă un ceai de plante. Borcănelele ce împodobeau etajera conțineau esențe de toate felurile, ca și cum fiecare moment al zilei își avea parfumul lui de infuzie. Își puse ceașca pe noptieră, se cuibări sub plapumă și adormi instantaneu. Ziua precedentă fusese prea lungă, iar cea care se anunța necesita o trezire matinală. Profitând de două zile libere care acum coincideau cu weekendul, acceptase o invitație la niște prieteni, la Carmel. Dacă oboseala acumulată justifica pe deplin o dimineață petrecută în pat, nimic n-ar fi putut s-o facă să-și întârzie trezirea precoce. Lauren adora răsăritul soarelui pe șoseaua ce mărginește Pacificul și leagă San Francisco de golful Monterey. Pe jumătate adormită, căută pe pipăite butonul care întrerupea soneria deșteptătorului. Se frecă la ochi cu pumnii strânși și îi aruncă prima privire lui Kali, întinsă pe covor.

— Nu te uita așa la mine, nu mai fac parte din planeta asta.

Auzindu-i vocea, cățelușa ei se grăbi să ocolească patul și își puse capul pe burta stăpânei sale. „Te părăsesc două zile, fata mea. Pe la unsprezece trece mama să te ia. Dă-te la o parte, mă scol și-ți dau de mâncare.“

Lauren își întinse picioarele, căscă îndelung ridându-și brațele spre cer și sări din pat.

Scărpinându-se în cap, trecu în spatele barului, deschise frigiderul, căscă din nou și scoase untul, dulceața, feliile de pâine, cutia cu mâncare pentru câine, un pachet început de jambon de Parma, o bucată de brânză Gouda, o ceașcă de cafea, două borcanele de lapte, o cupă de compot de mere, două iaurturi, cereale, o jumătate de grepfrut; cealaltă jumătate rămase pe etajera de jos. Cum Kali se uita la ea dând din cap de mai multe ori, Lauren făcu ochii mari și strigă:

— Mi-e foame!

Ca de obicei, începu cu pregătirea micului dejun al protejatei sale și-l puse într-o gamelă grea de ceramică.

Apoi își alcătui propriul platou și se așează la birou. De aici, întorcând ușor capul, putea contempla Saussalito și casele lui agățate pe coline, Golden Gate, întins ca o trăsătură de unire între cele două maluri ale golfului, portul de pescuit din Tiburon și, sub ea, acoperișurile ce se întindeau în trepte până la cheiul Marina. Deschise larg fereastra, orașul era complet tăcut. Numai sirenele marilor cargouri ce plecau spre China, amestecate cu țipetele pescărușilor, veneau să ritmeze lăncezeala acestei dimineți. Se întinse din nou și atacă, plină de poftă, micul dejun pantagruelic. Din lipsă de timp, nu mâncase seara trecută. În trei rânduri încercase să înfulece un sandwich, dar, la fiecare încercare, „beeper“-ul ei sunase, chemând-o la o nouă urgență. Când o întâlnea cineva și o întreba ce meserie are, răspundea invariabil: „Grăbită“. După ce a devorat o bună parte din festin, puse platoul în chiuvetă și se duse la baie.

Împinse cu degetele jaluzelele de lemn ca să le încline, lăsă să-i cadă cămașa de noapte de bumbac alb la

picioare și se băgă sub duș. Jetul puternic de apă calduță o trezi de-a binelea.

Ieșind de sub duș, își înfășură un prosop în jurul soldurilor, lăsându-și picioarele și sânii goi.

În fața oglinzii, se strâmbă la ea, se hotărî pentru un machiaj ușor, își trase pe ea niște blugi, o cămașă sport, își scoase blugii, își puse o fustă, scoase fusta și își puse iar blugii. Luă din dulap o sacoșă de pânză în care aruncă niște lucruri, trusa de toaletă, și se simți gata de weekend. Întorcându-și capul, se uită la cât de mare era dezordinea ce domnea în apartament, haine pe jos, prosoape peste tot, vesela din chiuvetă, patul desfăcut, își luă un aer foarte hotărât și clamă cu voce tare, adresându-se tuturor obiectelor de acolo:

— Să nu spuneți nimic, să nu v-aud bombănind! Măine mă întorc devreme și vă pun la locul vostru pentru toată săptămâna!

Apoi, apucă un creion și o foaie de hârtie și redactă următoarea notă, înainte de a o lipi pe ușa frigiderului cu ajutorul unui magnet mare în formă de broască:

Mamă,

Mulțumesc pentru cățelușă și mai ales nu pune nimic la locul lui, mă ocup eu de toate când mă-ntorc.

Trec direct pe la tine să o iau pe Kali, duminică pe la ora cinci. Te iubesc, Doctorița ta preferată.

Își puse mantoul, își mângâie cu tandrețe pe cap cățelușă, o sărută pe frunte și trânti ușa casei.

Coborî pe scara cea mare, trecu prin exterior ca să ajungă la garaj și aproape că plonjă în vechea ei decapotabilă.

— Am plecat, am plecat, își repeta ea. Nu-mi vine să cred, e-o adevărată minune, mai trebuie însă și să vrei să pornești. Distrează-te tușind numai o singură dată și-ți înec motorul cu sirop înainte de-a te arunca la fiare vechi și te înlocuiesc cu o mașină tânără, toată numai electronică, fără starter și fără stări sufletești când e frig dimineța, ai priceput, sper? Contact!

Trebuie să credem că bătrâna mașină englezească a fost foarte impresionată de convingerea spuselor stăpânei sale, căci motorul se puse în mișcare de cum a întors cheia de contact. Se anunța o zi frumoasă.

Lauren a demarat încet ca să nu-și trezească vecinii. Green Street este o stradă frumoasă mărginită de copaci și case. Aici, oamenii se cunosc ca într-un sat. La șase intersecții înainte de Van Ness, una dintre marile artere ce străbat orașul, trecu la viteză superioară. Încărcându-se de culori pe măsură ce treceau minutele, o lumină palidă trezea progresiv perspectivele strălucitoare ale orașului. Mașina rula cu viteză pe străzile pustii. Lauren gusta din beția acelui moment. Pantele din San Francisco sunt foarte propice pentru asemenea senzații de amețeală.

Un viraj scurt pe Sutter Street. Un zgomot și niște zăngănituri în direcție. Coborâre abruptă spre Union Square. Este ora șase și treizeci, casetofonul emite o muzică dată la maximum, Lauren e fericită așa cum n-a mai fost de multă vreme. Au fost alungate stresul, spitalul, obligațiile. Se anunță un weekend numai pentru ea și n-are niciun minut de pierdut. Union Square este liniștit. Peste câteva ceasuri va deborda de turiști și cetadini făcându-și cumpărăturile în marile magazine ce

înconjoară piața. Cable-car-urile* se vor succeda, vitrinele vor fi luminate, la intrarea parkingului central se va forma o coadă lungă de mașini. Acesta este săpat sub grădinile în care grupuri de muzică vor schimba câteva note și refrene pe cenți și dolari.

Până atunci, în această clipă matinală domnește liniștea. Vitrinele sunt stinse, pe bănci mai dorm câțiva cloșarzi. Paznicul parkingului moțăie în ghereta lui. Triumph-ul înghite asfaltul în ritmul impulsurilor date de levierul de viteze. Stopul este verde, iar Lauren trece înapoi în viteza a doua ca să ia mai bine turnanta pe Polk Street, una dintre cele patru străzi ce mărginesc scuarul. Îmbătată, cu o eșarfă în chip de bandă de strâns părul, intră în virajul din fața imensei fațade a clădirii lui Macy's. O curbă perfectă, cauciucurile scârțâie ușor, un zgomot ciudat, o succesiune de zăngănituri, totul merge foarte repede, zăngăniturile se confundă între ele, se amestecă, se dispută.

O pocnitură bruscă! Timpul încremenește. Nu mai există niciun dialog între direcție și roți, comunicarea este definitiv întreruptă. Mașina o ia într-o parte și derapează pe asfaltul încă umed. Chipul lui Lauren se crispează. Măinile i se agață de volanul devenit docil, acceptând să se-nvârtă la nesfârșit într-un gol compromițător pentru ce avea să urmeze în ziua aceea. Triumph-ul continuă să alunece, timpul pare că se simte în largul lui și se întinde ca într-un lung căscat. Lui Lauren i se învârt capul, de fapt decorul este cel care se învârt în jurul ei, cu o viteză surprinzătoare. Mașina e ca un titirez. Roțile i se izbesc brusc de trotuar, partea din față i se ridică și

* Tramvaie folosite la San Francisco.

îmbrățișează o gură de incendiu. Capota continuă să urce spre cer. Într-un ultim efort, automobilul se răsucesce și își ejectează conducătoarea, devenită mult prea grea pentru această piruetă care sfidează legile gravitației. Trupul lui Lauren este proiectat în aer, înainte de a cădea izbindu-se de fațada unui mare magazin. Imensa vitrină explodează și se răspândește într-un covor de cioburi. Cearșaful de sticlă o primește pe tână femeie care se rostogolește pe pământ, apoi încremenește, cu pletele desfăcute în mijlocul spărturilor, în vreme ce bătrâna Triumph își sfârșește cursa și cariera, culcată pe spate, jumătate pe trotuar. Un simplu fir de aburi îi iese din măruntaie și își dă duhul, ultimul ei capriciu de bătrână englezoaică.

Lauren este inertă. Se odihnește, liniștită. Trăsăturile îi sunt netede, respirația lentă și regulată. Cu gura abia deschisă, în care ai putea ghici un ușor surâs, cu ochii închiși, pare că doarme. Părul lung îi încadrează fața, mâna dreaptă îi este pusă pe burtă.

În ghereta lui, paznicul parkingului clipește din ochi, a văzut tot, „ca la cinema“, dar aici „era de-adevărate-lea“, va spune el. Se ridică, aleargă afară, se răzgândește și se întoarce înapoi. Cu febrilitate, ridică telefonul și formează 911. Cheamă în ajutor, iar ajutoarele pornesc la drum.

Sala de mese a lui San Francisco Hospital este o încăpere mare cu pardoseală albă și pereții zugrăviți în galben. O mulțime de mese dreptunghiulare făcute din Formica sunt așezate de-a lungul unei alei centrale care duce la distribuitorile de hrană ambalată sub vid și de băuturi. Doctorul Philip Stern somnola lungit pe una dintre ele,

cu o ceașcă de cafea rece în mână. Un pic mai încolo, se legăna pe un scaun coechipierul lui, cu privirea pierdută în gol. Beeper-ul îi sună în fundul buzunarului. Deschise un ochi și bombăni uitându-se la ceas; își termina garda peste un sfert de oră. „Nu se poate! Chiar n-am noroc. Frank, sună la dispecerat!” Frank apucă telefonul de perete, agățat deasupra lui, ascultă mesajul transmis de o voce, îl puse la loc în furcă și se întoarse spre Stern. „Scoală-te, bătrâne, e pentru noi, Union Square, un cod 3, se pare că-i serios...” Cei doi interni afectați unității EMS* din San Francisco se sculară și se îndreptară spre sasul în care-i aștepta ambulanța, cu motorul pornit, cu rampa luminoasă sclipind. Două şuierături ale sirenei marcară plecarea unității 02. Era ora șapte fără un sfert, Market Street era complet pustie, iar furgoneta rula cu viteză în acel început de dimineață.

— Futu-i..., și când te gândești că azi o să fie vreme frumoasă!

— De ce bombăni?

— Fiindcă sunt frânt, o să dorm și n-o să profit de ea.

— Întoarce la stânga, o luăm pe sens interzis.

Frank se execută, ambulanța o luă pe Polk Street spre Union Square. „Uite-o, bagă viteză, o vād!” Ajunși în marea piață, cei doi interni zăriră mai întâi carcasa bătrânei Triumph, prăbușită pe gura de incendiu. Frank opri sirena.

— Ce mai, tipul nu s-a jucat, constată Stern sărind jos din camionetă.

La fața locului erau deja doi polițiști și unul dintre ei îl îndreptă pe Philip spre vitrina spartă.

* EMS sau „Emergency Medical System” este echivalentul sistemului nostru de Salvare.

— Unde e tipul? îl întrebă internul pe unul dintre polițiști.

— Acolo, înaintea dumatăle, e o femeie, doctoriță la urgențe, se pare. Poate că o cunoașteți.

Stern, deja îngenuncheat lângă corpul lui Lauren, tipă la coechipierul lui să vină repede. Dotat cu o pereche de foarfece, decupase deja blugii și puloverul, dezgolind-o până la piele. Pe piciorul stâng, o deformare sensibilă aureolată de un hematom mare indica o fractură. Restul corpului era fără contuzii vizibile.

— Pregătește-mi pastilele și o perfuzie, am pulsul filant și n-am tensiune, respirația la 48, plagă la cap, fractură închisă la femurul drept cu hemoragie internă. Îmi pregătești două culote. O cunoaștem? E de la noi?

— Am mai văzut-o, e internă la urgențe, lucrează cu Fernstein. E singura care-i ține piept.

Philip nu reacționează la ultima remarcă. Frank puse cele șapte pastile ale electroscopului pe pieptul tinerei femei, o legă pe fiecare printr-un fir electric de culoare diferită la electrocardiograful portabil, iar pe acesta îl anclanșă. Ecranul se aprinse instantaneu.

— Ce vezi pe traseu? Își întrebă el coechipierul.

— E rău de tot, tipa se duce. Tensiunea la 8/6, pulsul la 140, buzele cianozate. Îți pregătesc un tub endotraheal de 7, o intubăm.

Doctorul Stern tocmai plasase cateterul și-i întinse sticluta cu ser unui polițist.

— Ține-o ridicată sus, am nevoie de amândouă mâinile.

Trecând repede de la polițist la coechipierul său, îi ceru să injecteze cinci miligrame de adrenalină în tubul perfuziei, o sută douăzeci și cinci de miligrame de Solu-Médrol și să pregătească imediat defibrilatorul. În

aceeași clipă, temperatura lui Lauren începu să scadă brutal, în timp ce traseul electrocardiograamei devenea neregulat. În josul ecranului verde, o inimioară roșie începu să pâlpâie, însoțită imediat de un bip scurt și repetitiv, semnal provenind de la iminența unei fibrilații cardiace.

— Hai, frumoaso, agață-te! Trebuie că-i curge sânge în interior. Cum e pântecele?

— Suplu, sângerează probabil în picior. Ești gata pentru intubație?

În mai puțin de un minut, Lauren a fost intubată, iar sonda a fost legată de un muștiuc respirator. Stern ceru un bilanț al constantelor, iar Frank îi spuse că respirația este stabilă și că tensiunea scăzuse la 5. N-avu timp să-și termine fraza, bipului scurt îi luă locul un șuierat strident ce țâșni din aparat.

— Gata, fibrilează. Bagă 300 de jouli.

Philip frecă cele două manete ale aparatului una de alta.

— E bine, ai curent, strigă Frank.

— La o parte, bag șocul!

Sub impulsul descărcării electrice, corpul se arcui brutal, cu pântecele spre cer, înainte de-a cădea la loc.

— Nu, nu e bine.

— Du-te la 360, mai facem o dată.

— 360, dă-i bătaie!

— La o parte!

Corpul se ridică și căzu la loc inert. „Dă-mi cinci miligrame de adrenalină și reîncarcă la 360. La o parte!” O nouă descărcare electrică, o nouă tresărire a corpului. „E tot în fibrilație! O pierdem, injectează o unitate de Lidocaină în perforație și reîncarcă! La o parte!” Corpul

se ridică. „Injectezi cinci sute de miligrame de Beriliu și reîncarci imediat la 380!”

Lauren primi încă un șoc electric, inima păru să-i răspundă la drogurile ce i se injectaseră și să-și reia un ritm stabil, dar asta numai câteva clipe: șuieratul care se întrerupsese câteva secunde se făcu auzit și mai bine... „Stop cardiac”, exclamă Frank.

Imediat, Philip începu un masaj cardio-respirator, cu o îndârjire neobișnuită. În timp ce încerca să o readucă la viață, o implora: „N-o face pe tâmpita, azi e frumos, întoarce-te, nu ne face nouă așa ceva!” Apoi îi ordonă coechipierului său să reîncarce mașina încă o dată. Frank încercă să-l calmeze: „Philip, renunță, nu servește la nimic!” Dar Stern nu renunța; urlă la el să reîncarce defibrilatorul. Partenerul lui îl ascultă. Pentru a nu știu câta oară strigă să se dea la o parte. Corpul se cambră iar, însă electrocardiograma era tot plată. Philip reîncepu să maseze, de pe frunte începură să-i cadă broboane de sudoare. Oboseala arăta disperarea tânărului medic în fața neputinței lui. Coechipierul său își dădu seama că atitudinea lui își pierde din logică. Ar fi trebuit să oprească totul de acum câteva minute deja și să declare ora decesului, dar nu-l mai oprea nimic, continua să maseze inima.

— Mai bagă o jumate de miligram de adrenalină și urcă la 400.

— Philip, oprește-te, n-are sens, a murit. Nu mai știi ce faci.

— Tacă-ți gura și fă ce-ți spun!

Polițistul îi aruncă o privire interogatoare internului îngenuncheat lângă Lauren. Medicul nu-i dădu nicio atenție. Frank ridică din umeri, injectă o nouă doză în tubul perfuziei, reîncarcă defibrilatorul. Anunță pragul

de patru sute de miliamperi, dar Stern nici măcar nu mai ceru ca ceilalți să se dea la o parte și trimise descărcarea electrică. Mișcat de intensitatea curentului, toraxul se ridică cu brutalitate de pe pământ. Traseul rămase disperat de plat. Internul nici nu-l mai privi, știa cum e chiar înainte de-a mai trimite acest ultim șoc. Izbi cu pumnul în pieptul lui Lauren. „Fir-ar al dracului să fie!” Frank îl apucă de umeri și-l strânse tare.

— Gata, Philip, îți piezi capul, calmează-te! Pronunți decesul și strângem. Ești pe punctul să-ți cedeze nervii, acum trebuie să te odihnești.

Philip era leoarcă de sudoare, cu ochii răătăciți. Frank ridică tonul, îi strânse capul prietenului său cu amândouă mâinile, forțându-l să se uite la el.

Îi ordonă să se calmeze și, în absența oricărei reacții, îi trase o palmă. Tânărul medic simți lovitura. Vocea confratelui său se făcu atunci liniștitoare: „Întoarce-te la mine, bătrâne, revino-ți în fire!” La capătul puterilor, îi dădu drumul, ridicându-se de jos cu privirea la fel de pierdută. Încremențiți, polițiștii se uitau la cei doi medici. Frank mergea învârtindu-se, aparent total descumpănit. Philip, în genunchi și chircit, își ridică încet capul, deschise gura și rosti încet: „Șapte și un sfert, decedată”. Apoi se adresa polițistului care încă mai ținea sticluta cu perfuzie: „Luați-o, gata, nu mai putem face nimic pentru ea”. Se sculă, își prinse de umăr coechipierul și-l duse spre ambulanță: „Hai vino, ne întoarcem”. Cei doi agenți de circulație îi urmăriră din priviri când urcară în camionetă. „Nu-s chiar lămurii doctorii ăștia!” spuse unul dintre ei. Al doilea polițist se uită la colegul lui.

— Ai participat la vreun caz în care unul dintre noi a fost doborât?

— Nu.

— Atunci nu poți înțelege ce-au trăit acești medici acum. Hai, ajută-mă, o apucăm ușor și o punem pe targă în furgon.

Ambulanța dăduse deja colțul străzii. Cei doi ridicară corpul inert al lui Lauren, îl depuseră pe brancardă și-l acoperiră cu o pătură. Cei câțiva gură-cască întârziați părăsiră locul deoarece spectacolul luase sfârșit. În interiorul EMU*-ului, de la plecarea lor, cei doi coechipieri rămăseseră tăcuți. Tăcerea o rupse Frank.

— Ce te-a apucat, Philip?

— N-are treizeci de ani, e doctoriță și e frumoasă de moare.

— Da, asta a și făcut de altfel! Schimbă ceva faptul că e frumoasă și medic? Ar fi putut să fie urâtă și să lucreze într-un supermarket. Asta-i soarta, nu poți face nimic, îi sosise ceasul. Ne întoarcem, te duci să te culci și o să încerci să arunci un vâl peste toate astea.

La două blocuri în spatele lor, mașina poliției intra într-o intersecție când un taxi trecu pe roșu. Furios, polițistul frână brusc și puse sirena în mișcare. Șoferul de la „Limo Service“ se opri și își ceru pur și simplu scuze. Corpul lui Lauren căzuse de pe targă. Cei doi bărbați trecură în spate, cel mai tânăr o apucă pe Lauren de glezne, cel mai în vârstă de brațe. Când se uită la pieptul tinerei femei, îi încremeni fața.

— Respiră!

— Ce?

— Respiră, îți spun, treci la volan și ia-o spre spital!

— Îți dai seama! Oricum, cei doi doctori nu erau chiar lămuriti.

* EMU sau „Emergency Medical Unit” este echivalentul ambulanțelor de reanimare din serviciul francez de Salvare.